

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **BALNEO - RELAX, s.r.o.**, se sídlem Praha-Žižkov, Kubelíkova 42, v řízení zastoupeného JUDr. Radimem Bartoněm, advokátem se sídlem Ostrava-Vítkovice, Kutuzovova 13, proti žalovanému **Finančnímu úřadu Ostrava I.** se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Jurečkova 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3.12.2010 č.j. 227633/10/388942804556, ve věci daňové exekuce,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Finančního úřadu Ostrava I. ze dne 3.12.2010 č.j. 227633/10/388942804556 a ze dne 18.11.2010 č.j. 212640/10/388942804556 **jsou nicotná.**

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 7.760,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Radima Bartoně, advokáta se sídlem Ostrava-Vítkovice, Kutuzovova 13.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým nebylo vyhověno námitce žalobce proti exekučnímu příkazu žalovaného ze dne 18.11.2010 č.j. 212640/10/388942804556, jímž žalovaný nařídil daňovou exekuci příkázáním pohledávky.

Namítá m.j., že v exekučním příkaze není jednoznačně specifikována příkazaná pohledávka, kterou je vždy třeba specifikovat důvodem jejího vzniku a zejména její výší. Exekuční příkaz odkazuje na rámcovou kupní smlouvu (de facto dohodu o podmínkách obchodní spolupráce), jimiž se mají teprve v budoucnu řídit právní vztahy účastníků – jednotlivé skutečné kupní smlouvy. Žalovaný však nspecifikoval žádnou konkrétní dodávku či daňový doklad (fakturu), podle kterých by mohla být příkazovaná pohledávka identifikována. Žalobci tak není zřejmé, jaká pohledávka má exekuci podléhat a má být tedy plněna na účet žalovaného.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Odkazuje na § 312 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), který stanoví, že výkon rozhodnutí lze naříditi i v případě, že povinnému budou dílčí pohledávky z téhož právního důvodu v budoucnu postupně vznikat. Právním důvodem pohledávky se přitom rozumí vylíčení skutkových okolností, které ji charakterizují. Pohledávku tak není třeba specifikovat co do její výše, nutné je specifikovat její skutkové vymezení jako právní důvod. Žalovaný zjistil, že mezi dlužníkem a žalobcem (poddlužníkem) probíhá čilá ekonomická činnost spočívající v prodeji pohonných hmot na základě kupní smlouvy ze dne 15.4.2009 č. 2009/PHM/02. Předmětem této smlouvy je prodej pohonných hmot s tím, že na základě objednávky prodávající prodá kupujícímu zboží. Pokud tedy dlužník žalobci prodal pohonné hmoty dle předmětné smlouvy, vznikla právní skutečnost, ze které dlužníkovi plyne nárok na zaplacení kupní ceny a spotřební daně. Právě pohledávky z tohoto právního důvodu, které jsou splatné nebo budou v budoucnu postupně vznikat, nebo se stanou postupně splatné, jsou předmětem exekučního příkazu.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Předmětný exekuční příkaz (jako rozhodnutí správního orgánu I. stupně) byl vydán ve vymáhacím daňovém řízení vedeném podle zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“).

Podle § 73 odst. 7 věty první ZSDP pro výkon daňové exekuce se použije přiměřeně občanského soudního řádu.

Krajský soud předně považuje za nutné korigovat názor žalovaného o tom, že uvedení výše příkazované pohledávky není v exekučním příkazu nutné.

Krajský soud v souladu se svými dosavadními rozhodovacími závěry (srov. zejm. rozsudek ze dne 27.11.2012 č.j. 22 Af 15/2011-50) k této otázce

uzavírá, že identifikace (části) příkazované pohledávky její výší je nutná v případě, pokud příkazovaná pohledávka přesahuje svou výší pohledávku vymáhanou (včetně jejího příslušenství).

Podle § 263 odst. 1 o.s.ř. výkon rozhodnutí lze nařídit jen v takovém rozsahu, jaký oprávněný navrhl a jaký podle rozhodnutí stačí k jeho uspokojení.

Podle § 312 odst. 2 o.s.ř. výkon rozhodnutí postihuje pohledávku povinného do výše pohledávky oprávněného a jejího příslušenství, pro něž byl nařízen.

Ustálená právní teorie i praxe (srov. např. Drápal L., Bureš J. a kol.: Občanský soudní řád II., Komentář, C.H.Beck 2009, str. 2395, ale též již Handl V., Rubeš J. a kol.: Občanský soudní řád, Komentář, II. díl, Panorama Praha 1985, str. 423), se kterou se krajský soud ztotožňuje, totiž konstantně uzavírá, že ze vzájemného vztahu uvedených ustanovení vyplývá, že příkazání jiné peněžitě pohledávky je přípustné jen do výše vymáhané pohledávky (t.j. pohledávky, pro níž byl nařízen výkon), tedy nikoliv celé pohledávky povinného vůči jeho dlužníku, je-li tato vyšší než vymáhaná pohledávka oprávněného.

V posuzované věci je však rozhodné posouzení otázky, zda s ohledem na žalovaný odkazované ust. § 312 odst. 1 o.s.ř. je příkazovaná pohledávka řádně v exekučním příkaze specifikována co do jejího důvodu.

Podle § 312 odst. 1 o.s.ř. výkon rozhodnutí příkazáním jiné peněžitě pohledávky povinného než pohledávky z účtu u peněžního ústavu nebo nároku uvedeného v § 299 lze nařídit i v případě, že pohledávka povinného se stane splatnou teprve v budoucnu, jakož i v případě, že povinnému budou dílčí pohledávky z téhož právního důvodu v budoucnu postupně vznikat.

Ustálená soudní praxe (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14.10.2004 sp. zn. 20 Cdo 1128/2004, www.nsoud.cz) přitom pro nařízení výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky striktně trvá na tom, že i v případě dílčí pohledávky, která teprve v budoucnu vznikne, se musí jednat o konkrétní pohledávku již vzniklou či existující v důsledku konkrétního právního vztahu alespoň do svého základu. Nepostačuje proto zjištění, že dlužník průběžně dodává zboží poddlužníkovi, tyto mu vyúčtovává a má nárok na jejich zaplacení, přičemž tímto způsobem budou zřejmě vznikat pohledávky i v budoucnu. Smyslem přesné identifikace pohledávky dlužníka vůči poddlužníku je, aby po označení pohledávky při nařízení výkonu rozhodnutí poddlužník bez jakýchkoli pochybností věděl, jaká pohledávka dlužníka je výkonem rozhodnutí postihována a jakou pohledávku bude tudíž povinen vyplatit oprávněnému.

Ustálená právní teorie (srov. např. Handl V., Rubeš J. a kol.: Občanský soudní řád, Komentář, II. díl, Panorama Praha 1985, str. 423, či Drápal L., Bureš J. a kol.: Občanský soudní řád, Komentář, II., C.H.Beck Praha 2009, str. 2395) k tomu doplňuje, že není-li pohledávka povinného dostatečně individualizována, výkon rozhodnutí vede do prázdna, neb jím není zasažen žádný předmět.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že příkazovaná pohledávka je v exekučním příkaze identifikována takto: „*kterou má dlužník za poddlužníkem z právního důvodu nároku na zaplacení kupní ceny a spotřební daně za prodej*

pohonných hmot, vzniklých mezi ... (dlužníkem) ... jakožto prodávajícím a ... (žalobcem) ... jakožto kupujícím na základě kupní smlouvy uzavřené mezi těmito účastníky, a to Kupní smlouvy č. 2009/PHM/02 ze dne 15.04.2009“.

Dle § 34 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „obč. zák.“), právní úkon je projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují.

Dle § 35 odst. 2 obč. zák. právní úkony vyjádřené slovy je třeba vykládat nejenom podle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem.

Dle § 41a odst. 1 obč. zák. má-li neplatný právní úkon náležitosti jiného právního úkonu, který je platný, lze se jej dovolat, je-li z okolností zřejmé, že vyjadřuje vůli jednající osoby.

Z uvedených zákonných ustanovení vyplývá, že právní úkony nelze posuzovat toliko dle jejich názvu užitého účastníky právního úkonu, ale je třeba je posuzovat podle jejich skutečného obsahu. Krajský soud se proto zabýval otázkou, zda smlouva uzavřená mezi dlužníkem a žalobcem 15.4.2009 je skutečně kupní smlouvou, tedy právním úkonem, s nímž vznik kupní smlouvy právní předpisy spojují.

Dle § 409 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „obch. zák.“) kupní smlouvou se prodávající zavazuje dodat kupujícímu movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu a převést na něho vlastnické právo k této věci a kupující se zavazuje zaplatit kupní cenu.

Dle § 409 odst. 2 věty první obch. zák. ve smlouvě musí být kupní cena dohodnuta nebo musí v ní být alespoň stanoven způsob jejího dodatečného určení, ledaže z jednání o uzavření smlouvy vyplývá vůle stran ji uzavřít i bez určení kupní ceny.

Smlouva uzavřená mezi dlužníkem a žalobcem 15.4.2009 je obsahem správního spisu. Krajský soud z ní zjistil, že na základě objednávky prodávající prodává kupujícímu blíže neurčené pohonné hmoty (čl. III. odst. 2) s tím, že prodávající nabídne kupujícímu zpravidla jednou týdně v pondělí cenu za zboží, kterou kupující akceptuje převzetím a zaplacením faktury (čl. IV. odst. 1). Ujednání o množství či konkrétním druhu pohonných hmot není součástí žádného z ujednání předmětné smlouvy.

Krajský soud dospěl k závěru, že smlouva uzavřená mezi dlužníkem a žalobcem 15.4.2009 není kupní smlouvou ve smyslu § 409 obch. zák., neboť neobsahuje žádné ujednání o množství ani druhu předmětu koupě (jakkoli obsahuje závazný příslib prodávajícího zboží prodat, neobsahuje závazek kupujícího zboží koupit, zboží navíc není ve smlouvě konkrétně určeno) a není v ní ani dohodnuta cena či závazně pro účastníky stanoven způsob jejího výpočtu. Z předmětné smlouvy nevyplývá, že by účastníci chtěli uzavřít obchod bez určení

kupní ceny, když smlouva výslovně předpokládá nabídku kupní ceny prodávajícím a dohodu o této ceně až následným jednáním kupujícího – objednávkou a převzetím faktury.

Soud se proto dále zabýval otázkou, jakým právním úkonem ve smyslu zákona předmětná smlouva je.

Podle § 273 odst. 1 obch. zák. část obsahu smlouvy lze určit také odkazem na (...) obchodní podmínky, jež jsou stranám uzavírajícím smlouvu známe nebo k návrhu přiložené.

Krajský soud dospěl k závěru, že smlouva uzavřená mezi dlužníkem a žalobcem je dohodou o části kupní smlouvy, t.j. obchodními podmínkami ve smyslu § 273 odst. 1 obch. zák. Tyto podmínky upravují postup při uzavírání kupních smluv mezi dlužníkem a žalobcem tak, aby dílčí povinnosti účastníků již nebylo třeba v budoucnu upravovat při uzavírání každé jednotlivé kupní smlouvy.

Na uvedeném závěru ničeho nemění ani skutečnost, že ke smlouvě z 15.4. 2009 jsou přiloženy též všeobecné obchodní podmínky dlužníka. Ty představují obecnější úpravu vztahující se na obchodování dlužníka se všemi jeho odběrateli; smlouva ze dne 15.4.2009 pak stanoví podrobněji pravidla pouze pro obchodování mezi dlužníkem a žalobcem.

Obchodní podmínky pak – bez přistoupení konkrétních závazků obou účastníků obchodu, t.j. uzavření skutečné kupní smlouvy podle § 409 odst. 1 obch. zák. – pak nemohou být samostatným právním důvodem vzniku pohledávky.

Zákonodárce v okamžiku přijetí zákonné úpravy umožňující přikázání dílčích pohledávek, které budou v budoucnu teprve vznikat, sledoval cíl, aby takto mohly být přikázány např. pohledávky plynoucí dlužníku z nájemného (srov. důvodovou zprávu k zák. č. 519/1991 Sb., která však dále podrobněji úmysl zákonodárce neobjasňuje). V případě nájemného se však jedná zpravidla o pohledávku již skutečně vzniklou co do svého základu v rámci existujícího konkrétního právního vztahu. Běžně uzavírané nájemní smlouvy totiž již mají v sobě zakotven závazek nájemce předmět nájmu užívat a za toto užívání platit pronajímateli smluvně či prvními předpisy stanovené konkrétně vyčíslitelné nájemné. Jakkoli v takovém případě budou dílčí pohledávky pronajímateli teprve vznikat tím, že nájemce bude předmět nájmu skutečně užívat (nedojde např. k vypovězení nájemní smlouvy či k jejímu ukončení dohodou), už tu existuje konkrétní právem předvídaný smluvní vztah s konkrétními právy a povinnostmi účastníků.

V posuzovaném případě se však jedná o situaci, kdy tu žádný konkrétní vzájemný závazek smluvních stran tak, jak ho právo předpokládá, není. Krajský soud proto uzavírá, že určení přikázané pohledávky v předmětném exekučním příkaze je natolik neurčité, že daňová exekuce jím nařízená nutně vede do prázdna; exekučním příkazem není zasažen žádný předmět. Exekuční příkaz tak ukládá žalobci plnění nemožné, což je podle ustálené právní teorie i praxe skutečností způsobující jeho nicotnost.

S ohledem na závěr o nicotnosti exekučního příkazu krajský soud uzavírá, že v důsledku této nicotnosti – kdy na exekuční příkaz je nutno hledět od počátku, jako by neexistoval – je nicotností nutně stíženo i napadené rozhodnutí o žalobcových námitkách, neboť ZSDP neumožňuje přezkoumávat v námitkovém řízení rozhodnutí, které neexistuje.

Z uvedených důvodů krajský soud podle § 76 odst. 2 a § 78 odst. 3 per analogiam s.ř.s. vyslovil nicotnost exekučního příkazu a návazného rozhodnutí žalovaného.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z procesního úspěchu žalobce ve sporu, kdy žalobci tak dle § 60 odst. 1 s.ř.s. vzniklo vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek		2.000,- Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 2.100,- Kč bez DPH / / úkon při těchto poskytnutých úkonech právní služby:		
1) příprava a převzetí věci	§ 7, § 9 odst. 3 písm. f)	
2) sepis žaloby	vyhl. č. 177/1996 Sb.	4.200,- Kč
β) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300,- Kč bez DPH / / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. α)	§ 13 odst. 3
vyhl. č. 177/1996 Sb.	600,- Kč
γ) DPH 20% z částek uvedených pod písm. α) - β)		960,- Kč
Celkem		7.760,- Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 o.s.ř. k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 29. listopadu 2012

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu